

Jezus voor Pilatus

Herman Falke heeft heel wat series kruiswegstaties gemaakt. Enerzijds vallen die op door hun realistische uitbeelding van het drama, anderzijds door de persoonlijke benadering van het mysterie van Jezus' lijden en dood.

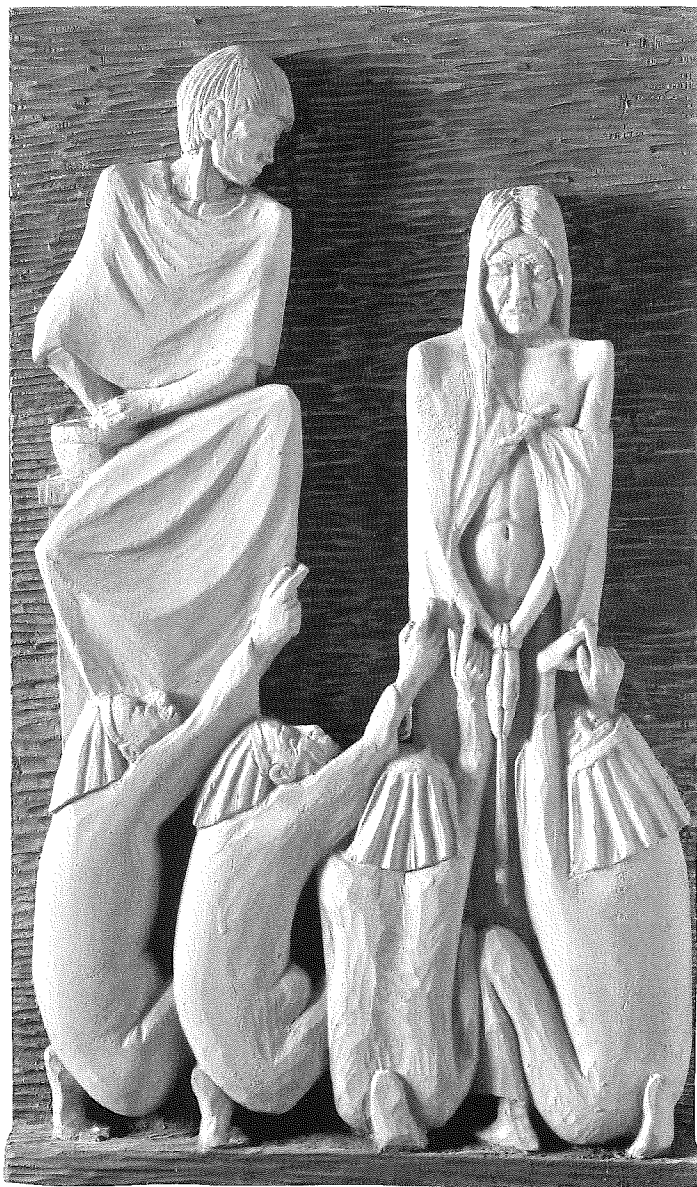
Zelf zegt hij daarvan: "Ik wil een menselijke Jezus laten zien, de menswording van Gods liefde. Jezus aanvaardt in uiterste kwetsbaarheid, dat hij geslachtofferd wordt."

Als voorbeeld moge gelden het tafereel van de veroordeling door Pilatus. Pontius Pilatus zetelt hoog en hooghartig op zijn rechterstoel; het water om zijn handen in onschuld te wassen staat al klaar. Hij kijkt met de blik van de vermoeide, veel geplaagde bestuurder: een heerser, die met zijn pink het lot van een mens kan bepalen. Hij heeft de macht om iemand te laten geselen en kruisigen. Als Jezus probeert hem aan te spreken over wat hem het diepste beweegt, over zijn zoeken naar waarheid, kan hij zich veroorloven om dat weg te wuiven met de schampere opmerking: "Och, wat is de waarheid?" Maar als de hogepriesters en de oudsten van het volk, die aan zijn voeten zitten, Jezus beschuldigen van verzet tegen de keizer, wordt Pilatus wel ongerust: "Wie zichzelf tot koning maakt, komt in verzet tegen de keizer." En zo kon het gebeuren, dat Pilatus uit angst en eigenbelang Jezus ter dood veroordeelde, nadat hij Hem tot zesmaal toe onschuldig had verklaard (Joh. 18:28 - 19:16).

Jezus en Pilatus. Jezus, de aanvankelijke verliezer van het proces, blijkt door de eeuwen heen inderdaad koning te zijn van ontelbare christenen. Over de hele wereld zingen ze op muziek van Händel: King of Kings and Lord of Lords. Ook Pilatus is bekend gebleven, maar dan in de negatieve zin: beschuldigend zegt ons Credo: "Ik geloof in Jezus, die geleden heeft onder Pontius Pilatus." Anders zou niemand hem meer kennen, hij zou weggezonden zijn in de mist van het verleden.

De priesters en schriftgeleerden, die schreeuwend en tierend de kruisiging van Jezus eisen, zien het niet; maar op het tableau van Falke staan twee machten tegenover elkaar. Pilatus representeert de heersende macht, die steunt op structuren, legers en economisch overwicht. Rome had alle macht in handen, wie kon iets tegen Rome beginnen? Pilatus is zich bewust van zijn macht. Jezus vertegenwoordigt de macht van iemand met een idee, een ideaal, een onverzettelijk geloof. Zoals Hij daar staat: een mens zonder pretentie, zonder grofheid en geweld, maar met

een ontroerende zekerheid, straalt Hij gezag uit. Hij weet wat Hij waard is; Hij weet wat Hij God waard is. Die luister kan Pilatus de gemartelde man niet ontnemen. Tot zijn stomme verbazing hoort hij Hem zeggen: "Inderdaad, koning ben Ik, omdat Ik getuigenis afleg van de waarheid." Jezus, gezeseld en gemarteld, staat daar als de meest uitgelezen getuige van de diepste waarheid, de diepste werkelijkheid die er in de mens is.

Wat is dan dat idee, die zekerheid en dat geloof van Jezus, waardoor Hij koninklijk voor Pilatus en de tierende massa staat? Dat is voor ieder die Zijn waarheid horen wil: God is jouw Vader, jij bent kostbaar in Zijn ogen, Hij kent jou bij name, jouw naam staat geschreven in de palm van Gods hand, God houdt van jou, en je kunt ook nooit zo ver weglopen, dat God je niet kan terugvinden. Dat is de diepste waarheid over de mens. En voor die uitverkiezing hebben we helemaal niets hoeven doen. We hebben er niet voor gevochten, niet voor gestudeerd, niet voor gewerkt; maar helemaal pro Deo, gratis, voor niets, helemaal cadeau, helemaal genade, is ons dat geschonken. Met zijn leven en sterven heeft Jezus deze waarheid onthuld voor breekbare, kwetsbare mensen. Het enige dat Hij van ons vraagt is, dat wij Hem geloof schenken. Jezus heeft heel zijn leven, tot op het kruis, deze waarheid voorgehouden aan de mensen, ook aan de zondaars: jij bent van onschatbare waarde, want God houdt ook van jou (vergelijk Jesaja 43:4). Tegen Maria van Magdala zei Hij: "Uw zonden zijn vergeven." Tegen de overspelige vrouw: "Ook ik veroordeel u niet." Zelfs tegen Judas in de Hof van Olijven: "Vriend, waarom ben je gekomen?" En tegen de moordenaar op het kruis naast Hem: "Heden zul je met Mij zijn in het paradijs."

Alleen Pilatus wil het niet horen. Zijn vrouw wel! Mevrouw Pilatus heeft een droom gehad, laat zij haar man weten: "Blijf hier buiten, die man is een rechtvaardige." Zij had door wie Jezus was. Zij sloot haar ogen niet voor Zijn waarheid. Helaas vertellen de evangelisten ons niet hoe het met haar afliep. Ik denk beter dan met haar man.